

УДК 338.1

СПОСОБИ ВИЗНАЧЕННЯ ЗНАЧУЩОСТІ РИЗИКУ ТА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО НЕОБХІДНІСТЬ Й ЧЕРГОВІСТЬ ЗАХОДІВ

Лазіс М.І., lazis.com@gmail.com

Миколаївський національний аграрний університет

Прийняття рішення щодо значущості ризиків передбачає їх диференціацію з виокремленням малозначних ризиків. Оскільки повне усунення ризиків є малоімовірним, визначення межі пріоритетності дає змогу виокремити ті з них, які потребують не тільки проведення негайних заходів, але потребують взагалі якісь безпекових дій.

У процесі управління виробничими ризиками першочергову увагу слід приділяти найбільш вираженим та критичним ризикам, оскільки саме вони становлять найвищу загрозу для здоров'я та безпеки працівників. Метою таких заходів є ліквідація або мінімізація наслідків [1], які завдають ризиків та максимальне зниження рівня їхнього впливу. Після вирішення пріоритетних питань необхідно зосередитися на робочих місцях з менш значущими проблемами.

Визначення послідовності реалізації заходів може здійснюватися на основі спеціально розроблених інструкцій, що регламентують оцінку значущості ризиків та процедуру прийняття управлінських рішень щодо доцільності та черговості їх впровадження. Такий підхід забезпечує системність у плануванні [2], дозволяє обґрунтувати пріоритетність дій та сприяє оптимальному розподілу ресурсів для досягнення максимального результату у безпеці.

Виробничі ризики класифікують за критеріями небезпеки та пріоритетності виконання заходів: - малозначущим - такий рівень небезпеки, що є настільки низьким, що реалізація спеціальних заходів щодо його зниження не потребується; - малим - заходи не обов'язкові, але за ситуацією слід стежити, щоб ризик був керованим [3]; - помірним - потенційно може спричинити серйозні наслідки, доцільним є проведення додаткового аналізу з метою більш точної оцінки ймовірності його настання; - значним - характеризується таким рівнем небезпеки, за якого вжиті заходи щодо його зниження є обов'язковою вимогою та повинні здійснюватися в максимально стислі терміни;

- неприпустимим - становить найвищий рівень небезпеки, за якого подальше здійснення виробничої діяльності є абсолютно неприпустимим. У таких умовах реалізація заходів із повної ліквідації

ризикі має статус обов'язкової та повинна бути розпочата негайно, без жодних відтермінувань.

Такий підхід відповідає принципам превентивного управління охороною праці та направлений на усунення загроз, які можуть спричинити серйозні наслідки для здоров'я працівників, цілісності виробничого обладнання або безпеки виробничого процесу. Зауважимо, будь-яка робота, що відбувається в умовах неприпустимого ризику, підлягає негайному усуненню небезпек [4]. Підхід узгоджується з принципами «нульової толерантності» до ризиків, що мають потенціал спричинити катастрофічні наслідки для життя та здоров'я працівників, докiлля чи виробничих процесів.

Визначення значення ризику може здійснюватися шляхом ідентифікації так званих загальних ризиків, які є характерними для значної кількості робочих місць та мають спільну природу виникнення. та організаційні фактори, зокрема, небезпеки, пов'язані з роботою різних машин та механізмів [5], характеристики трудового процесу, виробничий шум.

Суттєву роль у процесі зниження загального рівня ризику відіграє суб'єктивна оцінка працівниками власної трудової діяльності, а також використання їх практичного досвіду, набутого в конкретних виробничих умовах. ідентифікуються так звані особливі ризики. Відповідні заходи управління особливими ризиками відбуваються з урахуванням специфіки їхнього прояву та спрямовані на мінімізацію потенційних негативних наслідків для персоналу та виробничої діяльності взагалі.

Отже, застосування інструменту профілю ризику дає можливість ідентифікувати пріоритетні напрямки розвитку системи безпеки праці та визначити ключові об'єкти, що потребують першочергового впровадження заходів захисту.

Використані джерела

1. Іваненко В. С., Курепін В. М. Управління професійними ризиками на вітчизняних підприємствах // Проблеми та перспективи розвитку охорони праці : матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів, м. Львів, 12 травня 2022 р. Львів : ЛДУ БЖД, 2022. С. 97-99. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11713>.

2. Шевчук Д. В., Сухорукова А. Л. Інноваційні підходи до аналізу та контролю ризиків при плануванні бізнес-процесів. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи : матеріали X віжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 4-5 жовтня 2024 р.). Одеса : ОНЕУ, 2024. С. 799-801. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/20671>.

3. Курепін В. М. Іваненко В. С. Застосування цифрових технологій у сільському господарстві для досягнення цілей сталого розвитку. Modern Economics. 2024. № 47(2024). С. 62-69. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V47\(2024\)-09](https://doi.org/10.31521/modecon.V47(2024)-09).

4. Сухорукова А. Л. Формування кадрової стратегії вітчизняних підприємств за умов євроінтеграційних викликів. Актуальні проблеми управління та адміністрування: теоретичні і практичні аспекти : збірник матеріалів IX міжнародної науково-практичної інтернет-конференції науковців та здобувачів вищої освіти (м. Кам'янець-Подільський, 17 травня 2024 р.). Кам'янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2024. С. 261-263. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/20654>.

5. Курепін В. М., Іваненко В. С. Технології відеоспостереження – інтелектуальний захист навколишнього середовища. Енергоощадні машини і технології: збірник матеріалів VI міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 20-21 травня 2025 р. Київ : КНУБА, 2025. С. 253-256. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22067>.

УДК 330.131

ОЦІНКА РИЗИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ: ВИБІР ОБ'ЄКТІВ ОЦІНКИ

Лотарева Д.В., dashalotareva04@icloud.com
Миколаївський національний аграрний університет

Описана раніше оцінка ризику дає можливість для керівника підприємства та відповідальних осіб оцінити достовірність і достатність одержуваної для фахівців підприємства інформації. Зазвичай для підприємства є безліч матеріалів, придатних для використання в оцінці ризиків [1]. Принциповим є те, що цю роботу не слід робити, якщо знайдено інформацію про неї десь в іншому джерелі інформації.

Відповідальні особи та фахівці з охорони праці підприємства для оцінки ризиків (як вихідні дані) можуть використовувати такі інформаційні джерела:

- результати проведених перевірок, які відображаються у протоколах про раніше проведені перевірки;
- звіти про контроль робочих місць державними органами охорони праці, охорони здоров'я тощо;